

Nº 24.

Virmdeena 16. (28.) Junii

1869.

Rahdītājs.

Eckhsemmes finnas. No Rihgas: pahr Sibirijas arrestantu behrneem, — pahr Latv., un Igaunia zensoreem, — pahr mahzitaju vahzelschanu. No Widzemee: jauns dēļu-zelsch. No Sabnu salas: brihwel.-svehtsi. No Turkestanas: kahda Samarkandā dīshie.

Ahrlemes finnas. No Wahzsemmes: Pruhšču tehnika weesoħanahs Brehmen. No Leipzigas: protestanti bainiza Madridē. No Čehstrikas: Keisereene Scharlotte. No Englanedes: parlamente aiseels fħaut juharas puunis. No Spanijas: jauna valoħċha. No Rohmas: fataiħħanahs us konzilji. No Amerikas: pahr nemeeru Denwiddus Amerikā. No Melikas: Wahzsemmes weħst-nekk u sħemħana.

Jictas jounas finnas. No Kurjemes: fħolim. A. Bergmann nomiress, — firgu israhħiħanha kuldigā. No Pehterburgas: atrastas naudas fleħx. No Dresfas: pahr lelo weħtru. No Woinijs: pahr weħtras fħad. No Berlins: turriga rentineka behres.

Jaunakħas finnas.

Pehz behdahm preeli. Dahrgi schidu hausti. Par sunn. Deedasħanas beedribba dseefma. Valihosħas dahvanas preesch ta svejt-reisneka Scherberg ċenahlusħas. Missieħanas.

Peelikumā. Dini pirkxi. Sleykanibas darbs Lehrpatōs 14ta Merz 1867. Bei roħlabm. Smelju stastitni.

Gekħsemmes finnas.

No Rihgas. 24ta Merz f. g. augstais Kungs un Keisers apstiprinajis walts padoħmneku teefas spredu mu, ko senata ukase iß-ssluddina un fur laffams, ka us walts eelschigu bubschanu ministera padoħmu: Iai tahdeem us Sibiriju aisuħtameem zilwekeem, kas sawas fahrtas goħdu saudejuschi, aisseħeħ soħt us turreni lihds nemt sawus nepee-augusħus behrni, kahd wiñni phee ta nosegħuma newainigs laulaħts draugs ne-eet lihds; — walts padoħmneku teefas, pahrraudsifuse tohs tadebt doħtus likkumus, par labbu aktinno: tai 5ta punctei ta' peelikumā phee 103. liff. teefas-likkumōs, par peelikumū nofazzib, ka tas, kas peeminnetā punkte un wiñnas peelikumā fazzib, nesħħnejahs wis us tahdu fahru behrneem, kas aisuħtami phee zeetumneku darbeem. Ar tahdeem jadarr pahz schahm finnāħm: a) kahd

lahdam us zeetumneku darbeem noteefatam wiñna newainigs laulaħts draugs lihds ne-eet, tad behrni, kas weħl naw 14 gaddus weżżei, palek phee ta newainiga mahja, un pahz finnameem likkumeeem winsch teem irr par pebrminderi. b) Ia tikkai ween tas-wainigais — wiħrs wai seewa — kas aisuħtams, irr dīħwxs, jeb woi kahd tee abbi irr wainigi un aisuħtami, tad wiñni behrni, kas weħl naw 14 gaddus weżżei, palek mahja un pahz finnameem likkumeeem teek preesch teem pebrminderi eezelti. Tomehr gubernatoreem palek brihw, kur ta' gaddahs, weħleħt teem us tahdu wiħsi aisuħtameem wezzakeem, jeb teħwam woi mahtei, sawus behrnius lihds nemt, kahd tahdā wiħse behrni liktens israbħitohs labbals, nekkahd tee tē mahja palek. c) Kād tas-newainigais laulaħts draugs tam wainigajam us zeetumneku darbeem noteefatam lihds eet, tad behrni wiñneem fuhtami lihds, ja ne ta draudse, nedj kahds no wiñni raddeem, woi jits kahds ustizzams zilwels us to wezzako weħleschanohs neapnemmahs pahr teem behrniem gaħda. d) Kād behrni fuhtameem lihds eet, tad draudses weħleschanha us to nekahdā wiħse naw wajjadsga. (Wids. pub. wald. patente № 59.)

No Rihgas. Walts eelschigu bubschanu ministeris irr nosazzjijis, ka wissus Rihgā, Lehrpatā un Peħrnawā drifkejamus latrifkus un iċċagħiżi raf-stus phee pahrraudsifħanas jeb zensures buhs eesuħ-tiħbi: latrifkus tam Rihgas Greeku-seminara fħohlmeisteram Adrian Ruppert un iċċagħiżi raf-stus ta-pascha seminara fħohlmeisteram Michael Suigħiż; abbi fħiee zensori jeb pahrluhkotaji aktal stahw sem eelsħiemmes raf-stu zensures nodaxx tē Rihgā.

— Sloħlas mahzitajis Gotthard Vierhuff

irr iswehlehts par Raunas draudses gannu, mahzitaja Sokolowski weetā un jau 25tā Mai sawu pirmo spreddiki Raunas basnīzā turrejis. Raunas draudses sahpes ar scho jauno gannu drihs buhs ahrstetas, bet kā wehl buhs ar muhsu dīlli apbehdinatu Gerdrutes draudsi, to nesinnam wis. — Ais-krauklē ta us Ummurgas draudsi aigabahuscha mahzitaja R. Aluning weetā par mahzitaju effohrt iswehlehts taggadejs Dohbeles Latv. draudses palihga mahzitajs Johannes Kaelbrandt.

No Widsemmes. Pehterburgas avisēs stahsta, kā barons J. v. Nekfull no augsta Kēiserā dabbujis to brihwibū, eefahkt ar sirgeem brauzamu dīlsu-zellu taisiht us tahdu wihsī, kā Sveedrōs un Amerikā to taisoht. Schis dīlsu-zellch eeschoht no Pehrnawas pahr Fellini, Lehrpatu lihds Pleskawu un fa-eeschoht kohpā ar Baltischportes dīlsu-zellu. Dambjus preeskā scha zetta taisiht eesahlschoht 1mā Septemberi s. g.

No Sahmu fallas ralsta, kā tur us Ahrenburgas eedsihwotaju, kas Iggauai un no lutteriskas tizzibas, wehleschanohs treschā leeldeenas fwehktu deenā noswehltita ta peeminna, kā 50 gaddi pagahuschi, kamehr Widsemmes semneeki — pee kā arri Sahmu falla peederr — atswabbinati no dīsimtuhchanas. Pateizibas-Deewawahrdi turreti Labrentschā basnīzā un pehz tam wissi fwehktu-wessi dewuschees us kahdu mahju, kār gauschi schehl, kā waijadsejis scho atnahschānu tik ilgi uskawehrt, kas nebijis gan pareisi, kā winsch to schodeen redsoht pee tāhs ūsfnigas fanemchanas. Un kād birgermeisters Duckwīz Kēninam bij apleezinajis, kā Kēninsch tē Brehmenē effohrt draugu starpā un warroht wissadi drohshs buht, jo kādis wianam effohrt pateizigi par to jaunu Wahzsemmes buhschānu, — tad Kēninsch atteiza: Gan jau winna brahlis ar tahm paschahm dohmahm nodarbojees, bet tam nebijuse nowehleta ta laime, scho darbu isdarriht, un ir wianam tas nebuhtu eespehjams bijis, ja Deews wianam nebuhtu dewis scho (to teifdams winsch us grahsu Bismarku rahdija) spehzigu padohma-deweju un palihgu.

No Turkestanas. Kreewu avisēs „Invalid“ stahsta, kāhda dīshwe Kreeveem effohrt Samarkanda pilssehātā. Winni tur dīshwojoh zikkadēlē, tikkai augstakais paوهلatajs ween dīshwojoh paschā pilssehātā, bet arri tā, kā atrohdahs sem zikkadeles patwehruma un kā warr kātrā azzumirkli zikkadēlē patvertees. Zittadi gan taggad pilssehātā effohrt ittin meericā un zikkadēlē effohrt tā nosiprinata, kā Bucharu armijas tai newarroht neko skahdeht. Tāpat effohrt nosiprinatas arri tāhs zittas zikkadeles schinni semmē. Samarkandas zikkadēlē, emira un gubernatora pīlis effohrt sawu Asijas ussfattu jau pasaudejuscas: jo emira pīls effohrt par lasareti un par provijanta magasihnu pahrtāsita un gubernatora pīlli wissas teefas nometuschahs. Weena Turku moscheja jau effohrt pahrtāsita par Greeku basnīzu. Bet pahr andeli newarroht neko labbu fazziht. Tas pats ma-jums kohpmānnu, kas tur effohrt, andelejohrt ar neleetigeem krahmjeem ween, ar behrnu spehlehm, see-weeshu bantehm u. t. pr., un tahdas leetas, kas ikdeenas waijadsgas, pawissam truhstohrt. Kad pehz ilgas gaidischanas fahds wejums ar waijadsgahm prezehm atnahloht, tad tāhs effohrt woi jau pa pūssi samaitatas, jeb tik warren dahrgas, kā newarroht tāhs pīkt ic.

Ahrsemmes finnas.

No Wahzsemmes. Pruhshu Kēninsch pehz sawas apsohlišchanohs schinnis deenās Brehmenes pilssehātu apmellejis. Brehmenes pilssehāta tāpat kā Hamburga, Lihvela un zittas, irraid brihw-pilssehātā un tahm eesahkumā gan nepatīka, kad bij ar zittahm walstehm jabeedrojahs kohpā seemeta-walstu beedribā sem Pruhshu Kēnina waddischanas, bet taggad tāhs jau pilnam atfīnnuscas, kā tā beedribā effohrt dauds labbaki. Tāpehz arr Kēnina atnahschānu swinnejuschi kā leelsus fwehktus, wissi leeliski pa gohdam fataisidami un wissas celas gresnodami. Brehmeeschī scho leelo saweenoschanohs ussfatta par Wahzu tautas jaunu atdīsimschānu, zaur ko ta atkal stahjotees leelu tautu wehrtibā un kā atkal jew ee-taisoht leelu juhras farra-spehku. Pat ta walste, kas leela juhras waldineeze, lat gan pirmak schohs issmehjuſe, taggad sawu warrenu fuggi atfūhijuſe par apsweizinaschanu. Tādeht schoe fwehkti ne-effohrt wis tahdi ween, kā zittas weetās, kār gaddahs sawus waldineekus fanemt un apsweizinah, bet tē tee effohrt ihstee tautas pa-augstinaschanas-fwehkti un t. pr. — Kēnina pāschu fanemuschi ar warren leelu gawileschānu. Kēnina lihds bijuschi prīnzis Adalberts, Mellenburgas leelerzogs, grāhfs Bismarks un wehl zitti. Kēninsch pahr kahdu fanemschānu kohti preezadamees, fazjiss, wianam effohrt gauschi schehl, kā waijadsejis scho atnahschānu tik ilgi uskawehrt, kas nebijis gan pareisi, kā winsch to schodeen redsoht pee tāhs ūsfnigas fanemchanas. Un kād birgermeisters Duckwīz Kēninam bij apleezinajis, kā Kēninsch tē Brehmenē effohrt draugu starpā un warroht wissadi drohshs buht, jo kādis wianam effohrt pateizigi par to jaunu Wahzsemmes buhschānu, — tad Kēninsch atteiza: Gan jau winna brahlis ar tahm paschahm dohmahm nodarbojees, bet tam nebijuse nowehleta ta laime, scho darbu isdarriht, un ir wianam tas nebuhtu eespehjams bijis, ja Deews wianam nebuhtu dewis scho (to teifdams winsch us grāhsu Bismarku rahdija) spehzigu padohma-deweju un palihgu.

No Leipzīgas. Leipzīgas studenti nospreedu-schi pahr to gahdah, kā Madride, Spanijas galwas-pilssehātā, teek buhweta protestantu basnīza un tādeht wissus Wahzsemmes studentus ūsaizinajuschi, lat pee scha gohda-darba beedrojahs. Jo kā tātottu studenti effohrt pahwesta ammata-fwehkeem par pee-mianu nospreedu-schi tātottu basnīzu buhweht protestantu semmē, tā tad winni newarroht ar schādu gohda-darbu winneem palkat palikt.

No Englandes. Englandes parlaments is-dewis likumu, kas kāhda nosazzitā gadda-laiķa pa-wissam aiseleids juhmaslās schaut juhras-putnus. Juhras-brauzeji luhguschi, lat tahdu likumu eezeff tādeht, kā schoe putni daudsreis fuggus glābjoht no pohsta, jo kār jau winni brehzoht, tur tālu ne-effohrt juhras-malla, kā tumšchā miglas-laiķā zittadi

nemas newarroht noskahrst, ihpaschi Englanedes juhr-mäss. Kapehz tad lustes deht ween buhs schaut tahdus kustonuš, kas us zittadu wihiži zilwekeem leeti derr?

No Spanijas. Tur, kā jau sinnam, jaunee semmes- un walts-lifikumi irr pasluddinoti un patē leela datta eedsihwotaju ar teem meerā. Taggad, kamehr wehl kehniasch nam iswehlehts, marshalls Serrano eezelts par waldineelu un tas fawu ammata-swehre-stibu effoht svehrejis, kā waldischoht pehz teem no tautas weetneekeem jeb Korteseem isdochteem likfumeem. Kehnina prettineeki, republikaneeschi un zitti, kahdi 18,000 tai laikā, kad likfumi no pils balkona nolassiti, fanehmuschees un aissgahjuschi pawissam prohjam, itt kā pa wahrteem no pilsfehtas iseedami ahrā un pehzak atkal tāpat kluffinam nahlušchi at-paklat. Schee tautini gan dohymajoht, kā tāhti likfumi, ko winni ar sawahm auſihm naw dīrdejuschi, preefsch winneem neko negeldoht un winneem ne-peenahkotees pehz teem turretees. — Kehnineenes Isabellas snohts, erzogs Monpangis (Montpensier) atkal rakstijis Spaneeschu waldischanaai sinnu, kā winsch kā Spanijas birgeris un general-sapteins karra-pulkā, effoht apnehmees to jauno waldischanau atsilt un tai padohtees. Bet, kā rahdahs, tad ta taggadeja waldischana negribb wis winnam ustizzeht un winnu atkal peenemt, jo tai prahā tas fak-kams wahrods; eelaid wellu basnizā, tad winsch gribb fahpt kanzelē.

No Chstryckijas. Bitt'reiseja Melsikas kaisereene Scharlotte, tā awises stahsta, effoht sawā garra-wahjibā jo dīsti atkal krittuse tadeht, kā winna brahta, Belgijas kehnina dehls, Janvar mehnēsi nomirris. Bet taggad rahdotees, kā winna atkal labbojotees. Skairdis, wesseligs gaiss winnu atkal kā spirdsinoht, kā bahlee waigi paleekoht farakanāt un gultā wairs neguttoht wis weenadi, kā papreefsch. Winna taggad tajōs brihschōs, kad garra tumšiba atstahjabs, rakstoht grahmatu pahr fawu laulatu draugu un pahr fawu waldischana Melsikā un dolteri leezinoht, kā tas win-nai nestkahdejoht wis.

No Mohmas. Ta fataijschanahs us konzhli pa leelakai dakkai jau effoht pabeigta. Komissione jau ef-foht wissas aktes kohpā falikkuse. Pahr wissahm lee-tahm to grippoht par tizzibas likfumu nospreest, kā Maria rīktigi debbesis usbraukuse un kā pahwests nemaš newarroht malditees. Gan arri daudži grippoht kah-das pahrtaijschanas basnizās- un tizzibas-leetās, bet to jau skaidri paredsoht, kā pee scha pahwesta neko neisdarrischoht, — wiash, tik grippoht fawu warru wairoht un us to pastahweht, kā basnizai ween peenahkotees arri buht skohlu waldineezei.

No Amerikas. Deenwiddus Amerikā jau da-schu gaddu farro tāhs masas waltes fawā starpā un ihpaschi ta leela Brasilijs kaisera waltes prett maso Paraguajas walsti, kā warren spaida, jo arri dašcas zittas masas waltes eet leelai Brasilijs

walstei par palihgu. Bet masa Paraguajas walste turrahās ka turrahās, lai gan, kā prohtams, pohts tai deesgan leels teek no tahdas usmahlchanahs. Taggad, kā rahdahs, Amerikas sābeedrotas waltes wairs negribb to ilgak zeest, jo skahde tak winnahm arr tē naht andeles buhchanā. Sābeedrotas waltes tadeht fawu webstneeku no Brasilijs waltes faukuschas mahjā, wissu draudsibū ar Brasiliju is-ahridamas, — un ja Brasilija meeru nemettihs, kas sinn, voi Seemet-Amerika ne-ees Paraguajascheem palihgā. Tā eet, kur masas waltes, kam nam speh-ziga un prah̄tiga waldischana.

No Meksikas. Lai gan Eiropas waldischanas wairs negribbeja ar Meksikaneescheem drauds-tees, tadeht, kā tee keiseru Maksimilianu til neschehligi bij nolahwuschi, tomehr taggad rahdahs tāhs pirmahs dusmas stahjuschihs un Wahzemmes bee-dribas waltes fawu webstneeku jau turp nosuhltiju-fchas. Un fhis wahz beedribas waistu webstneeks von Schlözer lungs tizzis tur ar leelu gohdu us-nemts: us presidenta Juarez pawehleschanu win-nam gohda-waggoni pretti suhtiti lihds Werafruzi un jahtneeli par gohda-walkihm lihds dohti. 7tā Mai deena presidents Juarez winnu fanehmis un kad weens ohram sawas laimes- un draudsibas weh-lefchanas bij isfazzijuschi, tad Juarez apfohljees ar wissu spehku isdarriht suhtita wehleschanahs, kahdas tam us preefschu warretu gadditees.

Bittas jaunas sinnas.

No Kursemmes. Til taggad to sinnu dab-hujam, kā jau Merz mehnēsi f. g. nomirris kahds wehrā leekams, kohti zeenijams Latweeschu tautas wihrs. Tas irr Bihrawas-Dsehrwes draudses skohl-meisters, dseedatajs un chrgelneeks Andreas Berg-mann. Schis wihrs irr tas pirmais dītaki mah-zīts Latweeschu skohlmeisters, kā zittreisejs Bihrawas mahzītajs Wolter us Delsu zeema seminari Pruh-schōs nosuhltija, kā tas gruntigi par skohlmeisteri mahzījahs tāis gaddos 1831 un 1832. Tolaik' tur skohlā buhdams winsch sawas grahmatas mahzītajam Wolteram rakstija pa latviski un tāhs wissas irr saffamas Latweeschu awīse un tāhs pahr winna sapra-fchanu leezina. Winsch, kamehr wehl Kursemme seminara nebīj, daschu skohlmeisteri preefsch zittahm draudsehm ismahzīja un pats 36 gaddus no weetas fawā tehwischķā ar leelu svehlibu strahdaja, kā kā winna gohds un flawa — lai gan winsch nebuht pehz ta netiķoja — tāku jo tāku ispaudahs un wiash no daudseem tāpat pasihstameem kā nepasih-stameem tīkla zeenītās. Lai gan nelahdas drīketas grahmatas wiash nam isdewis, tomehr jaunakās gaddos daschas jaukas stahstu-dseesminas irr sāf-stījis un pahrtulkojis, kā arri to wisseem pasihstamu jauku dseefmu: „Pee straujas uppes sehdeja Itt daita meitina“*) i.e., kā atrohd gandrihs wissas singu-grahmatās, bet — zaic miffeschanoobs — ar zittu

* J. Luhko Latweeschu awīses 1830 № 14.

rihmetaja wahrdu. Muhsu augstā gohdā peemin-nams Bergmannis dīsmiis 26tā April 1810 un mirris 9tā Merz f. g. Paulibā dīshwojīs 36 gaddus un pakkat atstahjis 4 dehlus un 2 meitas. Lai duß faldi no sawahm darboschanahm muhsu mīhtais tautas brahls! *

No Wehl no Kursemmes. Kursemmes semlohpibas beedriba schogadd' 20tā Septbr. Kuldigā no-turrehs israhdischanu preefch sirgeom, la semneeki au-dīsinajuschi, un prehti, tē tikkai Kuldigas, Aisputtes un Tukuma aprinku semneeki ween tilks peelaisti. Skaidrakas sinnas pahr isdallamu gohda-massu u. l. pr. islaividchoht wehlaf.

No Pehterburgas. 25tā Mai polizeja dah-buja tahdu sinnu, la trihs nepasihstamas feewischkas effoht tai un tai trakteeri weenu istabu ihrejuschas un tāhm effoht leels pulks naudas klah. Polizeja tahs ismekleja un atradda 3500 rublus papihra-naudas, 3700 rublus rentu-papihrōs un 5 usdewu leeneschanas biltetes. Seewischkas isfazzija, la to wissu effoht atradduschas nakti pee Jamskoi-Rinof. Kamehr schahs polizeja tirdija, tamehr attal kahds kohpmannis polizejai sinnu deva, la preefch kah-dahm stundahm winnam sudduse pakkite, kur 7000 rubli naudas bijuschi eelschā. Kad kohpmannis bij peerahdijis, la ta atrasta nauda winnam peederroht, tad ta winnam tilka atdohta, bet slehpejas nodewa teesai.

No Odessas pahr to wehtras pohstu, kas 24tā Mai tur usbrukuse, taggad stahsta, la uhdens gahsees kā ar spanneem un la taudis ne-atminnahs, tur kad agrak tahdu wehtru peedsih-wojuschi. Tikkai pußtundu ween leetus gahsees, bet peepildijis wissus pagrabus pilnus. No kanales uhdens gahjis pahr krasistem, kur daschus prezzi-wahgus ar wissahm prezzehm un sirgeom aishrahwa juhrā. Bissahku-pagrabus palikka uhdene, dauds mahjas tilka apskahdetas un daschi jumti norauti. Nabbagaleem taudihm, kas pagrabōs dīshwo, tas leelakais pohsts. Bet jo leelats pohsts notilka kap-seftā, seemeta pufē, kur kahdi 4000 kappi tā pohstitti, la sahki palikka pliki un peeminnas-sihmes wissas sagahjās. (Pirmahs sinnas, kas pa telegrafu nahkuschas, dauds mellojuschas.)

No Wolinijas gubernijas rafsta, la tur Säss-lawas un Starokonstantinowas aprinkōs 20tā Mai bijuse tahda leela wehtra ar kruffu, la neweenu zeemu un mahju newarroht atraft, kur kahda skahde ne-buhu notikuse. Dauds jumti tilkuschi noplchsti un dauds ekhas sagahstas. Zittā weetā wissu aitu pulku sturme eerahwuse dihki, kur aitas noslihuschas un gans, no tahdas paschas nelaimes bihdamees, apkehrees ap kahdu kohku, kur to oħtrā deenā atrad-duschi nomirruschu. Leeli labbibas tħrumi un plawas gluschi nophostitas.

No Berlines. Nesenn tē nomirra turrigs rentineeks, kas diwās behru-lahdes bij eemalkajees, kam

us winna behrehm katrai bij jaismalka 100 dahl-deri. Rentineeks wehl dīshws buhdams, bij wehle-jees, la lai winna paglabbatu us to proslako wiħst un fa lai nemtu toħs fliftakohs liħka-wahgus, ar ko winna kaulus aistwest us duffas-weetu. Kad bija nomirris un winna testamenti albarrija, tad tut atradda schahdu sinnu: „Daudsreis jau esmu brih-nojees pahr to, la atroħdahs zilweki, kas turra par wajjadsgu, ar 4 sirgeom liħki waddiħt us duffas-weetu un nemm liħka-wahgus ar spohscheem krahm-jeem apkahrtus. Us taħdu wiħsi daudsreis dasħa nabbaga familija isschlehrde pehdigo padohmu, lai sawam wiħram voi teħwam labbi lepnas behres war-retu istaifht. Taħdu nelectibu es newarru eeredseħt un tadeħt noſalku, la mannaha behrehm, ja dauds, tad tik 20 dahldeħru buhs mafsaħt. Toħs pahrejus 180 dahldeħru, kas no mannas behru-naudas atleek, lai isdalla 18 nabbagħam atraikneħm, furru wħri ar manni weenā meħnesi mirruschi.“

Jaunakohs sinnas.

No Pehterburgas, 4. Juni. Keiserista Augstiba Leeljists Konstantin Nikolajewitsch ar weenu deħlu waħkar no fhejenes aistreisoja us Leipzigu.

— 11. Juni. Schodeen preefch pußdeenas pulkt. 10 augstais Keisers un Keisereene aistreisoja us Moskawu.

No Franzijas. Tē wehl taudis schur un tur pul-keem dumpojahs un paſčus farra-wiħrus ar aktinaem meħta, kas tad us dumpinekeem schauj un taħda wiħse dauds fuw dīshwibū jaude.

No Paribjses, 7/19. Juni. Kalna-razzeji, kas Etienne darbu atħabdami, bij dumpojusches un tur saldati farvaldidami 11 prettineefus, furru starpā dasħas feewas un 1 behens, noſchahwuschi, — tee schodeen tilka paglabbat.

No Wihnes, 8/20. Juni. Tē daudsina, la zittrejjejs Rumanijas firšts Kuja veepeschi un fluffam no Wihnes aisbrauzis. Kad tik ne-effoht gahjis us Dohnawas puſſi, tur fo eefahlt.

No Florenzes, 4/16. Juni. Pagahjušħā nakti flev-taws uſtritta runnas-wiħram Labbia un gan tadeħt, la tas taifni bij peerahdijis, la kahds teefas-kungs dawħanahs pretti neħmis. Slepawam faww darbs neisdewahs pil-niġi un wiċċa aishbeħga.

No Konstantinopeles, 3/15. Juni. Perseeschu weħtieks tē attal irr pahrnazis, jo winna roħbeschi striħdis ar Turkeem irr beidsees. — Naw teef, la sultans us Egiptes wize-kehnina duſmigs un la apkeħmees tam dasħas briħwibas atkent.

Weħz behdahm preeki.

Ja kahds no schi pateesiga stahsta lassitajeem fin-naħt grībbetu, kas es taħħid effoħt, par fo fchè tilks stahstiks, tad taħħid am bildu: Esmu nabbaġġi dee-delneeks, bes naudas, bes weetas, bes kahdas naħ-kamas żerribas, un toħmehr esmu pahrtizzis, la lab-baki newarr weħletees. Mans teħws bija favva laila baggats un taħlu iſſlaweħts dokteris, tadeħt es fa-was jaunibas gaddus pawaddiżu bes kahdahm behdahm un truhkuma. Bet tik la favvus floħlas gad-dus nobeidsu, teħws nomirra, un liħdi ar to arri manni preeki beidseħħ. Tagħad esmu jau dividex mit-astouġus gaddus weż-ż, bet weħl tik dauds ne-esmu

preeschewis eekrahjis, fa warretu par rihtdeenas pahrtischchanu drohjch buht. Es mu gan mahzibz zilweks, bet fo tas lihds, kad darba truhkst. Bestam man wehl no agrafeem gaddeem daschas lehles eekohduschahs, kas daschu deenu breesmigi suhz. Sakfams wahrds irr: No sihksa warr tak fo dabbuht, bet no tukscha neka. Ka scheem wahrdeem taisniba, to katis warr pee mannis isprohweht.

Man gan wehl weena frustmahte irr, furra dikti baggata effoh, bet tihri ka par nelaimi, preeschewi preezem gaddeem atpakkat es ar winnu breesmigi sahwejohs un tadeht nedrihstu tai rahnitees, ne arri no tahs kahdas palihdsibas manna truhkuma deht lubgt.

Tahdā klahschana buhdams es apnehmohs tablas semmes un pilseftas apfattih. Savu zettaföhmu us plezzeem fweidis, us reisochanu zettä dewohs.

Lihds schai paschai stundai no mihlestibas us seeweescheem es wehl neko nesinnaju. Taggad pa sweschumu staigajoh man nahza prahkt tee wahrdi, fo Deews jau par zilweku Paradiese dahrsā runnajis: "Tas naw labbi, ka tas zilweks weens irr." Un kas to buhtu dohmajis, ka manna mihtala jau til tuhwu klahst stahweja.

Tik ka biju wissu ta pahrdohmajis un no kalmā leijā nogahjis, es atraddu labbu pulzinu jaunu lauschu oholu paehnā lustigi dñjwojoh. Starp teem wairak jaunelteem un jaunelshem atraddahs weena, warrebuht feschpazmit gaddus wezzas meitina, furra man pahr wissahm wairak azzis eefritta.

Pee ta pulzina tuhwaki peegahjis, es luhdsu, arri man nowehleht, tēpat lihds ar winneem kahdu brihtian kohpā papreezatees, fo tee mihligi lautini arri ar preeku nowehleja. Ta laime un preeki, fo es starp teem jaunelteem buhdams bauhju, man naw schē aprakstami, un man wahrdi peetrubhst, ar kurreem to isteikt warretu. Marri, ta bija tabs feschpazmit gaddus wezzas meitinas wahrds, bija manna sirdi ta eekrittus, fa es wehlejohs muhscham neschkiramis palikt. Arri Marri manni labprah eeredseja, tadeht daschus brihtianus mehs pawaddijahm, paschi diwi ween kohpā tehrsedami un preezadamees. Es wehlejohs, fa faule ta deenā nemas neneet; jo wakkara bija mums weenam no ohtra jashkirahs. Kad wakkars peenahza, tad tee seeweeschi turpat ta wakkara zeema trakteerit naikts-mahju nehma un es atkal turpat kahdā zittā weefu-nammā us naikts isdusu nogahju. Wakkara schkirdamees es to gohdu un preeku peedishwoju, fa manni jaunee draugi atkal us rihtdeenu manni pee fewis usaizinaja. Ar ilgoschanu es gaidiju gaisminu austoh un lihds ar faules lehlschanu zehlohs un gahju, finnamā weeta sawu mihtu sirdspukkiti sagaidiht.

Tahdā laimē un preekos es pawaddiju tribs deenas; bet drihs gaddijahs kahds notikums, kas mannu laimi isahrdija.

Treschā deenā pehz muhsu satisschanahs mehs wissi pa sallumeem staigadami, garr leelu un dsittu grahwi gabjahm. Marri tur dsittumā kahdu smulku pukkiti eraudsidama eesauzahs: "Ak, kas ta par smulku pukkiti!" — To dsirdedams es nelaikis buhdams steidsobs leijā to pukkiti noraut, bet, ak nelaimi! — man kahja flihdeja un pee semmes krittis, kuhlenku kuhleneem grahwī eebrauzu. Ahtri augschā uslehzis un pukkiti norahvis, frehju atkal kalmā sawu mihtu Marri apmeerinhāt, kas mannu nelaimi redsedama, lohti behdajahs. Pukkiti gan nodewu un s̄irsnigu pateizibu par to mihlestibas darbu fanehmu, bet no weetas es arri wairs kusteh newarreju. Krihohbt biju arri sawu kahju ismeschgejis, kas taggad ar katu azzu-mirlli refnala palikka. Draugi palihdsjeja man zeema tilt un nu zits padohms ne-atlifka, ka lasareti eet un doktera rohahm nodohtees.

No ta laika es wairs ne-esmu sawu mihtu Marri redsejis. Ohtrā rihtā pehz tam, kad es lasereki eegahju, bija Marri, lihds ar teem zitteem beedreem, no schiijenes aissgahjuschi un neweens man nesinnaja fazziht, kas tee tahdi par laudihm bijuschi un us kurreen tee taggad aissgahjuschi.

"Woi wehl kahdu reisi sawu mihtu Marri redschu?" tas man deen' un nakti prahkt stahweja. Tik ka no lasaretes ahrā tizzis, es tuhlin luhkoju us wissadu wihst, kahdu sianu par Marri dabbuht, bet — kas pagallam, tas pagallam. Neweens zilweks nesinnaja ne puschplehstu wahrdu par winnu, ne arri par teem zitteem laudihm, kas tai lihds bija, fazziht.

Schinnis paschās deenās es dabbuju itt ka par brihnumu grahmatu no mannas frustmahtes, furra ta manni us prezzechanoħs flubbinaja un teiza, ja es gribboht par labbu un gohdigu zilweku palikt, tad buhschoht manni ar winnas audselni faprezinah, furra jauna un smulka meitene effoh. Arri to peeminneja, fa ja winnas prahju darrischoht, tad buhschoht wissu sawu kapitalu man par ihpaschumu atstaht.

Palihs nu bija ihstenā laikā atmähzis, bet kur tad manna mihtu Marri, manna seltenite, sirdspukkite? Ne, ne muhscham es winnas ne-atstahschu. Warrbuht fa isdobsees man kahdu reisi winnu arast, un ja arri ne-arastu, tad negribbu nefad prezehzt. Tahdas bija mannas taggadejas dohmas un pee tahm arri palikk.

Dauds deenas un neddetas aistezeja, bet Marri ka gahjusi, ta aissgahjusi. Wissas klausinashanas un melleschanas bija un palikka weltigas.

Naudas-truhkums un bads manni d̄sinna to darriht, fo agraki nedohmaju. Awises un daschadus zittus rakstus laffidamam man prahkt schahwahs, za ur awisehm līst issluddinah, fa gribbu prezzeitees; tadeht tahdas dahmas, kas jaunas, smulkas un baggatas irr, lai pee mannim peeteizahs. Schis padohms man schkittabs schinni truhkuma- un behdu-

laikā tas labbakais buht, tadeht nehmu spalwu, tinti un papihri un likku melnu us balta. Mans no-raksts jau irr gattawis un rihtā es to gribbu zaur posti us avischu redaktehru nosuhtiht.

Bet kā jau manna pirma prezzeschanabs ar Marri zaur nelaimi bija isnikusi, tā arri schihs mannas jaunas prezziwas-dohmas negribbeja atkal labgā is-dohtees. Tāi paschā deenā, kad issluddinaschanu us posti likku, es arri kahdu grahmatu mannam draugam nosuhtiju, kas tāi paschā pilsehtinā dīshwoja kur manna frustmahte. Zaur pahrskattishanohs es biju to issluddinaschanu mannam draugam, un to drauga grahmatu, surrā tam wissas sawas behdas par Marri, un arri tāhs taggadejas dohmas isteizu, avischu redaktehram nosuhtijis. Sinnams ka pehz mas deenahm dabbuju abbus rakstus atpakkat un wehl tikkū no manna drauga labbi pēsobohsts, ka es mahzihits zilwefs, tādu pahrskattishanohs ar grahmatahm taisoht.

Kad pateesibū gribbu teikt, tad jaſafka, ka to drauga grahmatu laſſidams es biju tā nokaunejees; ka nedrihksleju pats ſewi ſpegele apskattiht. Bet pehdigi labbu duhſchu fanehmis, abbas grahmatas atkal oħtrureis us posti likku, kas taggad finnams riktiġi zettu aissagħja. Treschā deenā to preeku pēdīshwoju, ka avischu lappu laſſidams, atraddu mannu rakstu, starp diwahm zittahm issluddinaschanahm, ar leeleem bohksabeem drifketu.

Weſſela neddelā pagahja, kur es katu avischu nummeri, ar wannaga azzim, pehz atbildes us mannu rakstu, zauri ſkattiju, bet neka, un atkal neka. — Dewitā deenā dabbuju grahmatu, un to atpleħtis, tādus waħrdus laſſiju:

„Beenigs kungs! — Juhsu issluddinaschanu eſmu aweijs laſſiūsi, tadeht to droħschibu nemmohs, Jums ſewi peemeldeht. Nahkat rihtā pulksten desmitōs preefch puſſdeenas, us Balloſchu trakteeri, tur es Juhs eelfch kambara Nr. 3 fagaidischu. Bet weenu leetu wehl Jums peeminnu: es Juhs preefchā ar aiffegtu waigu rahdiſchohs. Par ko to tā darrischi, to Juhs weħlaħ fimmah dabbuseet.“

Bes wahida, bes kahdas taħħasas isskaidroſchanas, schis raksts bija pabeigts. Desmit un atkal desmit reijs es to rakstu laſſiju, un wiſſwairak tas man u ſarvoħtams rahdijs, ka winna buhſchoht ar aiffegtu waigu manna preefchā rahditees. Daſchadas brihnuma dohmas manni par ſcho leetu mohzija, un pehdigi tā rahdijs, ka ta rakſtitaja kahda baggata, bet wezza meita effoht. Nu, ja winna tikkai kahdus trihs, waj tſchetr desmit gad-dus ween wezza, un wairak tuhksloſchus rublus lihos neſs, tad waru meera buht; bet — kur tad manna miħla Marri!? Ar kahdahm dohmagħm kaujotees, man pagahja stunda pehz stundas, un nu bija laiks flaht, kad ja-eet, kur pats weħlejjes.

(Us preefchū wehl.)

Dohrgi schihdu baufli.

Miħkais Ħċhaufste, nedohmajt, ka juhsu leelā pilsehtā un pa pilsehtas eelahm ween atroħdahs taħdi f-kunstneeki, kam magnetes spehls pirkstu gallōs karrajaħs, ar kam itt aħtri un nemannoħt oħtru f-kabbatas ismehroħt proħt, arri scholaik' meħs us semmehm deesgan tāhdus f-kunstneekus dabbujam re-dsejt un winau gudribu q-priħnoħt.

Schoreiż gribbu stahslikt par magnetes waħrdū ſpehlu, ar kam arri daschi itt weegli oħtra naudu un mantu par sawu iħpaſchumu eemanto.

Preefch kahda laizina atpakkat gaddijahs tee minnelli dħargi schihdu-bauffli kahdam netahħt no W..... s pilsehtas dīħvoddamam kurneekam eeandeleħt — us schihdu wiħji. Kurneekam bija weens itt labs un ustizzams paunu-schihs, kas gandrihs ikreis sawu schabba fuu ſcha kurneeka fweħtija. Neiż schihs fazzijis us kurneeku: ja tas schim simtpreez-desmit rubl. f. gribboht maſsaħt, tad schis ka uſ-tizzams un labs draugs buhdams, gribboht preefch ſcha apgaħdaħt weenu pēzsim rubl. obligazjoni jeb naudas papihru, kas par gaddu liħo 35 rubl. f. intresses neffoħt. Kurneeks to isdixidams, kā spahrnōs paleek no leela preeka, zerredams par tik maṣu algu tik leelu naudu mantoħt. Kā fazzijis, tā darriħt: schihs aiseet sawu apfoħlitu naudas papihru ee-fħachar, un kurneeks preezajahs schihda apfoħ-lisħanu garra redsedams peepilditu un mekle sawus simtpreezdesmit rublus, ko schihdam atlħodsinah.

Pezz pahra neddelahm, kahda waħkarā atroħdahs kurneeks ar kahdeem saweem zitteem draugeem pilsehtas schenki pee allus un brandwiħna glahseħm lihgħsmojetees. Tè us reiż kurneeks eerauga sawu ustizzamu schihdu, kas us froħga atweħrtahm durwiħm stahw un ar roħlu kurneekam mett, lai naħk aħra. — Kurneeks to mannidams, tuħdat dohma, ka nupat laimes-briħdis flaht; jo warri buht schihs buhs to apfoħlitu naudas papihru atneħħi, steidjahs pa durwiħm aħra schihdam no pakkas. Tè schiħds kahdus pahra desmit soħħus no froħga us eelas preefch stahwoħt un welli is-aħħoħt kahdu pakkini, un fineed kurneekam ar scheem waħrdeem: Sché nu irr tas pēzsim rubl. leels obligazjona naudas „papiħrs;“ bet makfa mannim tuħdat toħs norunnatus simtpreezdesmit rublus fudr. Kurneekam nu wairak now flaht, ka pēzdesmit rubl, ko tāi paschā deenā par linneem dabbujis; wiſſch iſ-nemm toħs paschus pēzdesmit rublus is sawa mazzina un doħo schihdam ar scheem waħrdeem: „nahz eeffchā pee froħdineka, es tew isdohſchu weenu fihmitti, ka es terim wehl preefchū simts rublus parradā.“

Schiħds weħl taustahs un preefch us eelas stahwoħt; bet kurneeks ar sawu pakkini ſkeen klup-dams un krixdams no leela preeka froħgħa eeffchā, us fauldamz zitteem draugeem, kas weħl pee brandwiħna glahseħm tupp un turrħas, d'serr un pildahs: — „nu es buhſchu reiż baggats teħwiħts!“ — ee-

eet tuhdak ohtrā kambari un gribb sawu laimes lit-
teni apskattihit, — nemm sawu palkinu un taifa to-
wallā. Bet ko nu tas tur eelchā atrohn? Ak wai,
es esmu peekrahpts? nahkat man, draugi, valihgā, tā
eebrehzahs kurneeks un skreen pa durwim ahrā us
eelas, luhsht fawu ustizzamu Israēliteri; bet wairs
ne chnas nedī pehdas bij manamas un arri lihds
schim naw maunams tizzis. Kas nu gan tanni
palkinā atraddahs? — Ne kas zits, fā weena wezza
saplibuse schihdu baustu grahmata. — Ta ta pree-
sint obligaziona naudas papihrs!

Joh. Prahm.

Var ūnu.

Par preezigu peeminnu tam gohda- un schehla-
stibas-darbam, ar ko preefsch 50 gaddeem Augsti-
zeenichts Keisers Aleksander I. muhsu Latweeschu
tautu no wehrgu-buhshanas atlade, fawenotas
Besswaines, Leeseru, Lubahnes, Laudohnes un Las-
dohnes draudsēs dseedataju-beedribas 23schā Juni
f. g. dseedashanas-fwehtus Besswaine fwehtih. Tee
fwehtki soiksees preefsch puksdeenas pulksten des-
mitōs Besswaines basnizā ar garrigu konzerti, ko
minnetu beedribu 120 dseedataji zettamai Latweeschu
mehm-kurku-skohlai par labbu us tschetrahm mihr-
balschm pehz appakschā peelikta dseedmu-rabditaja no-
turehs. — Pehz puksdeenas dseedataji Besswaines
muishas jaufā kohku-dahrsā wissadas garris un
laizigas dseedmas dseedahs, kur iktursch, kam patihl,
warrehs klausites.

Garris konzertes dseedmu-rabditajs:

I. nodalla:

1. Chrgeln mūjhka (Fest-Phantasi C-moll, J. Tschirch).
2. Deews Kungs irr mūhsu stypa pils (ritmifli).
3. Schi irr ta Kunga deena (no Kreuzer).
4. Ta Kunga wahrs mūms wissrem (Motette no Nägeli).
5. Kungs Deews, Kungs Deews (Motette no Klein).

II. nodalla:

1. Chrgeln mūjhka (Flötenconzert F-dur, Rink).
2. Kā buhs man tewi farent (ritmifli).
3. Lohs debbes istejz ta Muhschiga gohdu (no Beethoven).
4. a) Kā wunn aismirishu (Orlando di Lasso).
b) Es klaistu rohsht sunohs (Prætorius).
5. Jeowa, Jeowa (Silcher).

III. nodalla:

1. Chrgeln mūjhka (Rink).
2. Ak Jerusaleme mohdes (ritmifli).
3. Tas Kungs irr mans gons (Motette no Klein).
4. Slave to Kungu, manna dwehfle (Motette no Gähler).

Billetes, kas maksahs 10 kap. lihds 1 rub., dab-
buhs pee wisseem augschā minnehtu dseedataju-bee-
drbü preefschnekeem, tā fā arri paschā dseedashanas-
deena pee Besswaines basnizas-durwim.

Wiffus Latweeschu tautas-mihlotajus, kam us to-
eeppehshanas, luhsht us scheem dseedataju-fwehtkeem
sapulzinatees Besswaines, Leeseru, Lubahnes, Lau-
dohnes un Lasdohnes dseedataju-beedribu wahrdā
tee preefschneeki.

Dseedashanas-beedribas dseedmas.

Meld. Vom hoh'n Olymp herab ic.

1. Nu sehdat rindā, mihi tautu-brahki,
Aismirstat dīhwes fuhibas!
Lai dseedmas liddinajahs turu — tahi
Geffch jaufas dseedmu-paleijas!
Preezigi brahki, nu dseedat fa skann,
Lihds austriisch wehl spūtgo un glahses skann!
2. Lai pildam glahses nu ar allu faldu,
Un wesselibas usderram,
Muhs' beedribai, kas sehd av dseedmas-galdu,
„Lai dīhwo ta!“ — Lai usdseedam. ic. ic.
3. Lai dīhwo tee, kas dseedmas mihl' un zeena,
Kas fassannā tahs faserre,
Kas firschu juhtibas pinn frohn' weena,
Un dsejā daili gavile!!!

4. Un tehnu-semmei laiskann muhsu dseedmas
Geffch dirkfahrtiga glihtuma,
Ko aplampiam eelsch miheleibas leefmas,
Kas dseindeja un audseja.

5. Wiss-mihlam Keiser am mehs wehlem
Iaimi,
Un wessilibas usderram,
Lai usdur Winnu Deew's ar dahrgu faimi
Tam faldas dseedmas usdseedam!!!

6. Winsch brihwibu, Winsch skohlas tau-
diym gahda,
Winsch mihele muhs fa ihstens Tehws,
Par gaismas plattishanu allasch strahda,
Bik karsti mihelejam To mehs!

7. Arr' Latwju tantai: mahtem, tautu
tehweem,
Lai atskann glihta dseedmina,
Lai muhsu tauta seed eelsch gaismas starveem
Kā fmarshigs seeds eelsch seedona!

8. Un muhsu foltainithm lihgawinahm,
Kas fretnus mihrus appaijo,
Lai dailas juhtes dseedmas wehlem wianahm,
Kad tahs muhs kohp, mihl', aplaimo!!!
Preezigi brahki, nu dseedat fa skann,
Lihds kahd'reis meeru mums kappene swann.

E. F. S.

**Palihdsibas dahwanas preefsch ta fwehtreis-
neeka Schiferberg cenahkuschas**
no P. Z. 20 f., Salmin 1 r., Schwanberg 1 r., P. Z. 15 f., Sailer
1 r., kohpā 3 rub. 35 f.; pavissam kohpā 69 r. 75 f.
Wehl us preefsch u tādas dahwanas raeizigi fanems
Mahjas weesa apgahdataji.

Missehshan.

23. Nr. 182 l. p. ohtras schirras 5ta strehka gallā un
6ta strehki no augschas waijaga lassit: tas pee fids lits.
Tā paschā schirras 10ta strehki un t. n. aug. waijaga
lassit: tur ne Latweeschu tautas azzis ween irr greestas
us nabbageem kurlmehmajeem u. t. pr.

23schā Nr., pirma lappas puße, 7ta perschā, tā rihmē
par aissgahuschi mahzitaju Sokolowski tee 2 pehdeji strehki
jalassa tā:
„Pasneeds spehku noskummuscheem diw'ju draudschu loh-
zelkeem,
Winna miheem pederrigeem, nest ko Tu uslizzis teem.“

Lihds 13. Juni pee Rihgas atnahluschi 887 luggi
un 741 luggi aissgahuschi.

No jenfures atwehlehts.

Rihga, 12. Juni 1869.

Athbiledams redaktehrs A. Leitan.

Sinnas.

Widsemmes skohlmeistereem darru sinnamu, fa schinni gaddā ta saeschana Turrädē tiks noturreta
2trā Juli.

N. v. Klot, Widsemmes skohlu-preefschneeks.

Mahjas weesi arri us jcho nahkamu pufsgaddu, no 1. Juli lihds 31. Dezbr. warr apstelleht.
Ar pasti peesuhtams tas pufsgads mafsa: Mahjas weefis ween 70 kap., ar peelikumu kohpā 1 rub.
10 kap. — Teem, kas te Rihgā sawas lappas sanemm, mafsa Mahjas weefis 60 kap., ar peelikumu 1 rub.
Mahjas weesa apgahdataji.

Sluddinachanas.

Nepahrsfattama siana!

Wisseem teem, kas labbu grunti par lehtu mafsu par dsintu manotb gribr, darru es jche sinnamu, fa es taggad te efsch Mahjas weesa № 51 (1868) minnetu muusdu Sandi un Töllist, semneku mahjas webreju un edallu. Neajinaju tohs, kas negribb aiskaweht par 75—100 rubl. par dahlberi tohti labbu semmi eman-toht, pree driisuma schury nobraukt, fa ik katis sawas wehleschanas zil leela ta mahja un lä loi tabs rohbeschab buhu, man usdoh warretu. Mahjas no 20 puhraveetu ihiumu no I. un II. nummuru, 40 puhrav. plawas, no II. nummuru zaur jaurim, un 40 puhrav. leelas gannitas iz-nahf 1800 rubl. (Tahs leelatäh irr 2000 rubl. dabragas.) Tampliggi et taggad no Rihgā us Arensburgu (Sahmu semme) ik desmitä deenä, fa: 11tä, 21nä un 31na Jundi. Par 2 rubl. eelsch 12 stundu laika warr tur nobraukt, un arri täpat apalat tilt. — Tahs muischas irr 20 verstu ro pilsehtas.

Töllist, 26. Mai 1869.

Saxin,
landraht collegiuma mehrneets.

Us Beerinmuischas (Lindernu) grunti, pree jauna lehger platscha, tuhlin ait Altonas, irr paahrdhdama jauna mahja, kan 5 puhruveetas arramas semmes un 4 puhruveetas plawas irr klast. Sfaibras sinnas pahr to iedohs turpatas mahjas faimneets. Jehtab Kalnix.

Pagraba-dishwohl irr isihrejami Pehterbürgas Ahr-Rihgā, Sudmallu-eelä № 2.

Appalsch Beerin- jeb Lindernu- muischas teek plawas isrentetas. Saapeeteizahs pree muischas valdischanas.

Kahda jan dalhus gaddus postahwedama fimehdihof ar dishwolli irr isihrejama us Sunvorova-un Brunneneelu-elas stuhra № 26 un 28.

Tee paahstami un dauds gaddos isprohweti

Skunstigi suhdi (mehfli) (subperfosfat)

ta i paahstamti un dauds gaddos isprohweti
ta i paahstamti un dauds gaddos isprohweti
ta i paahstamti un dauds gaddos isprohweti

Tomchr luhrsam, pehz winneem pirms pakkat nestelleht, kamehe tas ihstā laikā sagaidams lahdiast zaur schihm paahstamti un dauds gaddos isprohweti.

Ta daschlahet ta wajadsiba stipi leela, tab pahr to wehletem sinnu preefschlaikä.

Rihgā, Sinder-eelä № 10.

Smaggas

Schlass- un barrojamas-ausas

pahrdohd Robert Friederichs,
majā Rehnin-eelä № 10.

Ahrsemmed arklus preefsch 1 un 2
firgeom no 7 lihds 12 rubleem, taifa Semera-muiscħa pree.

C. Klawan.

Drittehts un dabbujams pree bisschu- un grahmatu - rikketaja Ernst Plates, Rihgā, pree Pehtera-basnizas.

La pirma Kreewu-semmes uggunsgrehka skahdes apdrohchinaschanas beedriba,

kas dibbinata 1827tā gaddā
uu kam grunts-kaptals tcheteri millioni sudr. rublik
leels, lihds ar labbi leelu leelu kaptalu,
apdrohchinaschana wissā Kreewu walstē par uggunsgrehdi:
Dishwojamas ehlas, fabrikas, fudmallas un zittas ehlas, mahjas semmju mutschäs, zeemös un t. pr.;
Wissadas prezzes spihkerös, pagrabös, bohdes, magashnés un us wassejeem platscheem un t. pr.;
mehbeles, mahju-leetas, ammatneku darba-rikus un t. pr.;
Kuggus obħas, fa arri wissadas zittas kustamas un nekustamas mantas.

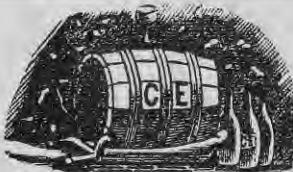
Schahs apdrohchinaschanas deht te Rihgā jameldahs pree

1

R. John Hasserborg,

Kungu-eelā Nr. 12 ta i mahja kur ta dshju bohde.

Katra zaur pehrkomu notiffuże skahde teef aismakħata.

Wisseem manneem draugeem un fundehm dohdu to sianu, fa es sawu wiħna-pagrabu aktal ar jaunahm prezzehim esmu apghadajis un peedahwaju wiħniu, rummu, poħrteru un t. pr. par leħtakeem zenneem. Labbu un użiżiġu apdeenesħanu apħoħ-lidams luħdu ar sawahm wajjadibahm manni apmellet.

3

Karl Gussler,
de Chey nammā pree wezzeem
Smilchu wahreem, prettim
Nedlich f. Engl. magashnēi.

Islaptes

pahrdohd

Emmer un beedris,
leelu Smilchu-eelā № 32.

Peħrweħ, petrolejum un barribu preefsch maseem nespħeżigeem behneem no dakteri beedribas par labbu atsħata, peedahwa

Alfred Busch (Hach)
apteku- un peħrju-vrezzu bohde
netahl no raħtusħa.

Wallas kreis, appalsch Seltina muischas, Kan-draha mahja, teel us stimmesħanu un pahrtasħanu peenenti armoniki un orgel-melodiċi; akti glaħidu greciħamee dimanti te irri dabbujami, un weżżejj toħp peenenti us paherli pħesħanu.

2

Wisseem mihiem draugeem peeraħwaju par wijsleħha zenu wiħħabbalha pħenwes, ar furrahm jaħbi war willu peħrweħt, fa:

Sarkau, eesarkau, karmosin, wiċċettu fil-ganu, wiċċettu eesarkau, fil-ħalli, pelleħfu, bruħnu, mellu, salu un qaisħ-fil-ħalli peħrvi, frisħu indigo, pikku-peħrvi, filluma-sahles, salu mitriolu (mel-luma-sahles); bes tam webl itt ħpajdi frisħu Ollandeeshu peenu- un lobpu-pulveri, pruħaku-pulveri, blaħka-uhdeni, wissadas kohku-peħrves, kohpal- un meħbeles-lakku terpentinu, eki prekkix lobpem, salzeiri, bresħha-ekju (aula-degħi), boraxu, florifik, soda, salpeteri, matta-ekju un t. pr.

William Wetterich,
boħdes wahrdas: A. un W. Wetterich,
pee Pehtera basnizas.

E. Minuth lungs, schlesser meistars, darru sinnamu, fa wiħna fabrik warri dabbu tħadhus naudas slapijiet, kas ugguni neħadegg un fo sagħi ne-warri u-slau, no 125 lihds 400 rubl. għabbal. Par stipru un labbu darbu teek galvoħi. Schee slapijiet jau daud-diem il-għiġi gaddus paahstamti un par labbeem atratti. Fabrikis atroħdha Pehterbürgas Ahr-Rihgā, jaunajha Basniz-eelā № 30, neħħi no Geertud basnizas.

Rauðas-papiħrus,
faš labbas rentes ness, peħrf un pahrdohd pehz fatra laika
weħrtibas

C. S. Salzmann,
Rihgā, Londones trakteeri, Kalku-eelā.

Bruħns jaħku-juns, faš us to warhou „Sagħi“ klausħas, irr-paħħid is un prejt 10 rubl. patejxibas - mafsa: un daschlahet qiegħi zekkateħrinu nodohdanis.

Beħr gu - muiscħa,
Abdaġħu draudie.

Mahjas weesam peelikums pee № 24, 16ta (28ta) Jumi 1869.

Diwi pirksti.

(Statt. Nr. 21.)

Pee scheem wahrdeem jauneklis palikka gluschi ifsamiss un no sirds sahpehm pahnemts rohkas schnaudisja.

Peepeschi, kā likkhs, winnam taunas dohmas prahktā nahza. Laikam sawu brahli dohmaja apsuhdseht, itt kā brahlis winna bij apsuhdsejis. Bet schihs nelabbas dohmas ahtri issudda un winsch ar klussu balji, itt kā ar fewi paschu runnadam, fazzija: „Winsch jau mans brahlis un man' jazeesch flussh!“

No scha laika jaunekla spehks bij falausts. Winsch nemas wairs neaistahwejahs un weenumehr klussu zeeta. Winsch atskahrt, ka tee melni padebbeschti, kas ap winna galvu bij sakrahjuschees, to pawissam apehnoja un pahnemha. Prett sawu brahli ne-weenu paschu wahrdu ne-isteiza, zaur ko to buhtu warrejis apskahdeht. Winsch gan apstipringa, ko brahlis bij issazzijis par to ko winni abbi aif wahrteem bij runnajuschi, turklaht fazzija: „Winsch nau tauns zilwels. Winsch pascham behrnam nedarra taunu. Es nesinnu, kā wiss tas notizzis. To ween finnu, kā nelaimigi effam, gauschi nelaimigi!“ —

Jau kahdas neddelas bij pagahjuschas un Huberts arween wehl gulleja kā likkis un nelustejahs, lai gan wehl dsihws bija. Huberts ar sawahm azim ween wehl dsihwoja un noskummis ar tahn uj seewas skattijahs, kas no wihra gultas retti ween kustaja.

„E Winnai tumschas, melnas dohmas sirdi nahza. Dakteri apsoblischana un winna netizzeja, ka wihrs atkal atweffeloschotees un tadehk jo stiaprak' eenihda to, kas wihru agrā kappā bij egruhdis un seewu par atraiķi darrijis. Klussā, tumschā nakti winna dauds reisahm zetlos mettahs preeskch gultas un wahjineekam peeložidamees prassija: „Sak' mannim, karsch irr slepkawa? Wai winnu effi redsejits? Wai winnu pasīhsti?“ Seewa dwaschu apturredama klausijahs, bet par welti! wihrs neko neatbildeja. Winsch ne luhpas pakustina, azzis ween drusku raustijahs.

„Tad tu pats arri winnu nepasīhsti?“ ta winna schehlođamees issauzahs un atkal pasēhdahs pee gultas.

Wehl zittā wihsē ta atreebiga seewa prohweja, wai daschahrt no wihra newarretu finnaht dabbuht, karsch tas slepkawa esfoht. Winna wihram daschdaschabu pasīhstamu un nepasīhstamu zilwelu wahrdu preeskchā skaitija un pee katra prassija: „Wai schis nau tas slepkawa?“ Bet wihrs ne ar azzim mesdams tai ne-atbildeja. Tik ween, kad seewa to

wahrdu „Stanislaus Gablonski“ peeminneja, tad wahjineekam azzis raustijahs, itt kā „ne!“ buhtu gribbejis fazzija.

Dakteris winna eepreezinaja, kā wihrs atkal atweffeloschotees, bet seewa, weenumehr ar atreebschana hahs dohmagm faudamees fazzija: „Winsch mirrihs, pirms warrejis fazzija, karsch tas slepkawa irr!“

Bet redsi! ar Hubertu pehz sahdam deenahm tak palikka labbak, ta kā dakteris teefaskungam to finna warreja doht, kā teesa wahjineeku nu warroht pahrlausiht.

Huberts finnams gan wehl bij gauschi nespēzigs un kā likkis isskattijahs. Bet tomehr luhpas warreja kustinaht un ar klussu balji runnaht.

Teefaskungs sawu ausi peelikka pee wahjineeka un muttes klausija.

Bet zaur to, ko Huberts teiza, ta leeta nepalikka wis gaishaka, bet turpreti wehl tumschaka.

„Ap pušsdeenas laiku,“ — ta winsch stahstija — „warrbuht arri drusku wehlač, winni no zeema wezzakaja mahjas bij ajsbraukuschi. Kahdi 1300 rubli winneem likhs bijuschi. Pa zellu atskahrtuschi, ka sawu plinti ajsmiruschi. Berredami, kā lohpu dsiinnejs Stanislaus plinti winneem pakat neffischoht, winni lehnam braukuschi un daschureis arri sīrgus pawissam apturrejuschi. Peepeschi schahweens sprahgst. Huberts, no lohdes trahpihds, besfamannas atpakkat friht wahgōs.

„Un wai tad Juhs neweenu zilwelu ne-effat redsejuschi?“ ta teefaskungs.

„Ne, neweenu!“ ta Huberts.

„Un wai tad Juhs paliktaht bes famannas, ir tad, kad slepkawa Jums naudas futti noschnalleja?“

„Wehleis gan azzis atwehru — bet es zittu neko nereditseju kā weenu rohku.“

„Weenu rohku ween? Wai zittu neko nereditsejahl? Wai swahrkus, jeb zittu kahdu leetu nereditsejahl, kas slepkawam peederreja?“

„Ne! Rohka ween mannim preeskch azzim spihdeja. Bet ta bija famaitata rohka. Tai di wi pirksti truhka.“

„Diwi pirksti truhka? Wai to skaidri redsejahl?“

„Ta kā miglā. —“

„Wai wairak' neko nemahkat teift?“

„Ne!“

Tas wahjineeks pats no sevis wehl schohs wahrdu peelikka kahrt: „Bet muhsu dsiinnejs nau wis tas slepkawa! Laishat winnu uj brihwahm kahjam, zeinigs teefaskungs — to nabbago puiku —“

Wairak' peekussis Huberts nespēhja fazzija.

Pahrlausiščana nu bij beigta. Pehz diwahm deenahm Huberts sawu dwehfeli islaida. Seewa kā falausta aif winna sahka gabja. Winsch bij mirris un tak nebij teizis, karsch tas slepkawa esfoht. Tas winna gauschi sirdi ehda. Winna gan

drihs ne masak' par to bij noskummuñi, fa ar atreebschanohs nu pagallam, fa par to, fa laulahs draugs schikhrees. Noskummuñi un ruhltſirdiga Huberta atraiñe us mahju taifijahs.

"Diwi pirlsti!" tà dakteris fazzija. "Slawehts Deews, nu mums flepkawneka pehdas wairs neutrufst!"

Teefaskungs brihnidamees us winnu sfattija. „Kà? Wai us mirdama zilwela issazzishanahm fahda palauschanahs? Wai Juhs, tà dakteris, nesinnat, fa mirreji mehds muldeht? To jau fatrs behrns sinn, fa wahjineeks, no nahwes drudscha krattihts, wissadas leetas redj, par kurrähm zitteem nekahda sin-nashana! Ne, mihtais dakteri, pa scho zeklu mehrki nepanahkum!"

Teefaskungs no wiffas firds kahroja, to fleplawu rohkä dabbuhrt un kad winnam ne-isdewahs, tad palika gluschi noskummis. Winsch weenumehr fewi praffija: "Kursch irr tas flepkawa? Wai tee diwi Pohti tee wainigee? Geb kursch no abbeem irr wainigs, tas wezzakais jeb tas jaunakais?"

Ta flepkawneekam teescham diwi pirlsti truhfuschi, tad abbi brahli bij newainigi. Jo abbeem bij wefselas rohkas. Bet wai mirrejs pats nebij fazzijis, fa to rohku itt fà miglå redsejis? Wai us mirreja wahrdeem warreja pakautees? "Tad nu laikam," — tà teefaskungs fazzija — "tee diwi brahli to mehrki buhs tee wainigee. Ta dohſite jau to sfaidri parahda."

Weens zilweks ween to nedarbu nebij padarrijis. Tas laiks ne-isnahza. Wezzakais nebij tas schahwejs. Jo fa winsch ar plinti nemahkoht rihkotees, tas jau sfaidri bij parahdihts tizzis. Bet fa winnam pee ta affinsdarba daska bijusi, to ta dohſite apleezinaja. Bet kursch zits tad winnam par beedri un rihku warreja buht fà brahlis, ar furru winsch paslehpchu bij runnajis?

Wezzakais brahlis jaunako ar sfaidreem wahrdeem apsuhdjeja, fa winsch effoht tas wainigais. Stefans leelijahs, fa Stanislaws winnam to dohſiti sadſis un tad tihſham tai affins weetä atſahjis, lai tas tà iſliktohs, itt fà buhtu winsch, Stefans, tas flepkawa.

"Beenings teefaskungs, us ilgaku laiku manni tak nelikfeet zeetumä, fà us trim mehnescchein?"

"Sas to dohs! Ar tik lehtu makſu ſchoreij nespurkfeet wakk! Apdohmajat paschi! ſchi irr zeturia reise! Un turflaht to ſemneku ſtipri effat eewainojuschi. Schoreij laikam gan weſſels gads zeetumä buhs jaſehsch."

Gehgeris aibildinajahs, ſawu ſafeeto rohku pa-zeldams: "Bet ſemneeks tak arri manni ſtipri eewainojis! Rohka laikam wiſſu muhſchu paliks ſtihwa!"

"Un wai tad Juhs nekad no ſawas dſerſchanas neatgreſſeetees? Baur dſerſchanu beidſoht wehl par fleplawu palikfeet!"

(Uz preefchhu wehl.)

schahwejs? Wai daschureis ir ſlikts gehgeris to mehrki netrahpa?

Tad nu zits nekas atſikka, fà ar wiltu to pateefibu ifdabbuht.

Prohti teefaskungs darrija tà:

Weens gehgeris, kam deenesta nebij un kas dſerſchanai ſtipri bij padeweess, teefas preefschā tikka weſts. Winsch peedſehrifchā prahṭā ar weenu zilwelu bij kahwees un to ſtipri eewainojis. Turflaht arri prett teefu neklahjigi bija isturrejees, kadeht winnu eemetta zeetumä. Winsch bij weens nonihjis un blehdigs zilweks un jau dauds reiſahm teefas galda preefschā bij ſtahwejis, lai gan winnam iſtu leelu nedarbu newarreja pahrmest jeb uſrahdiht. Jaun — iſgahjusčā laikā gehgeris atſal par dauds traſki bij dſihwojis un dauds naudas iftehrejjis.

Gehgeris bij no widdeja auguma, ſtipri un plezjigs un ja zaur ſtipri brandwihna dſerſchanu waigs winnam nebuhtu tahds uſpampis bijis, tad gan fatrs buhtu fazzijis, fa ſmuks un ſtalti wihrs eſſoht un fatrs muſchneeks winnu labpraht fà meschafungu buhtu deenesta nehmis. Kad gudrs bija, tad ar winnu gluschi labbi warreja iſtikt. Bet tik fo weenu paſchu glahſi bij iſtuſchojis, tad tuhlit ſahza ſtrihdetees un kihwetees un meeru nemetta, kamehr kaufchanahs bij gattawa. Ka pee tahlahm kaufchanahs arri winsch netikka ſchelholts, to gan warr dohmat. Nu pat arri rohka winnam bij ſafeeta.

Kad teefas kungs dſirdeja, fa ſchi gehgeris eſſoht zeetumä, tad tuhlit dohmaja, fa zaur winnu ſawu mehrki warreſchoht panahkt, prohti to pateefibu ifdabbuht, kursch ihſti tas flepkawa.

Winsch to us ſawu iſtabu likka west un papreeſſch ar winnu par to runnaja, deht fa bija apsuhdſehts.

Gehgeris aibildinajahs, fa peedſehrif eſſoht bijis un fa winnam par to ne-eſſoht ne jaufmas, kas tam teekhoft pahrmests.

"Juhs ſinnat" — tà teefaskungs — "fa ſchi aibildinajhana Jums neko nelihds. ſchi jau zeturia reife!"

"Zeenigs teefaskungs, us ilgaku laiku manni tak nelikfeet zeetumä, fà us trim mehnescchein?"

"Sas to dohs! Ar tik lehtu makſu ſchoreij nespurkfeet wakk! Apdohmajat paschi! ſchi irr zeturia reise! Un turflaht to ſemneku ſtipri effat eewainojuschi. Schoreij laikam gan weſſels gads zeetumä buhs jaſehsch."

Gehgeris aibildinajahs, ſawu ſafeeto rohku pa-zeldams: "Bet ſemneeks tak arri manni ſtipri eewainojis! Rohka laikam wiſſu muhſchu paliks ſtihwa!"

"Un wai tad Juhs nekad no ſawas dſerſchanas neatgreſſeetees? Baur dſerſchanu beidſoht wehl par fleplawu palikfeet!"

Slepławibas darbs padarrihts Tehrvatōs

14. Merži 1867.

(Stat. Nr. 21. Beigums.)

Es nu dohmaju, ka ne-essoht trahpijis. Es nikni pažeħlohs kammanās, ar pistoli prettineekam gribbedams galwu sadraggaht.

Bet pirms wehl scho fawu apaemšchanohs warreju isdarriht, jau tas nelaimigs jauneklis kitta no bułka. Nu mannum tee swihai tritta no azzim. Mans nedarbs ka bresmigs mifliss mannim preeħsch azzim stahjabs. Satruħzees un ixbihjees groħschus fakħru un sigrus apturreju. Tad atpakkat greeħohs, to liħki paneħmu un eżebħlu kammanās. Ja, liħki! jo tur wairi nebija ne d'sirkstelites no d'sħiwibas. Tad uſħaħpu uß bukkas un itt ka no nikneem garreem d'sħibs laidu uß pilseħtu. Tè atnahzis dahrja - celā eebraużu un tur aħħażju taħs kammanas ar wiflu liħki.

Ka d'sirbu, fuhrmanam 10 rubli effoht sagti. Ja es to leelaku greħku, to slepkawibu, efmu iſtahstijis, tad zeeniga angsta teesa warrbuħt mannim tizzeħs, ja fakk, fa pee taħs sagħħanas ne - efmu wainigs. Es to liħki tik ween tad efmu aistizzis, kad to kammanās efmu eżebħlis. To es nekla nebħħtu warrejjis eedroħschinatees, liħkam wehl kċeħas zaurmefleħt un to naudas masumina panem, kas winnaħ warri buxt biha pee sevis. Lai ġam kahos għarram għajnejis to darrijis.

Kad no kammanahm biju iſkħapis, tad ar steigħchanohs steidsoħs uß mahju. Tomehr ne-eedroħschinajħ, wezzaxi eet wiflu nakti, ruħxas affaraś raudadams un no firdapsinnaħħanas mohziżi, muħfu dahrja tuwumā u seclu aktini seħdeju.

Beidsoħt hemi sagħidita faulite u sħieħza. Es fawas drehbes apskattiju. Uffins tè nebija mannams. Uß mahju eet neufdri kstejħoħ, jo wezzaxi pee mannas iſskattas buħtu mannijuschi, ka mannim bresħmas noti kċeħħas. Kad tomehr mannim ehxt għibbejħ, tad apneħħmohs uß Raħts muixħas Soppako froħgu eet un tur kahdu kummo fu bandiħt. Ahri kroħgħa noriħju kahdas fweesta maisses un puddeli allus isdżeħru. Baur to manni speċħi aħxa nojohs un es atkal palikk drusku droħschaks. Mannim idewahs, preezigs un besbehđigs iſskattitees. Un kad freħdsinekk manni prassejja, wai es dašċekħart negħibboxt bittarġu speħleħt, tad mannim truħka speħħla, no taħs speħħles atrauttees, lai gan skaidri faprattu un apkeħru, ka iħpaħchi zaur to bittarġu speħħli tik-djieti biju krittis un sħiħdejji.

Kad tad wehl fawu pistoli nepasih tamam sem-neekam par 50 kap. biju pahrdewi, tad oħtrā deenā devoħħis uß muixħu malku zirst. Manni labpraht prenehma un es steidsoħs mesħa pee teem zittein kalpeem. Tè septit deenā peħz nedarba padarriħħħas manni kħatra. Mans greħihs ka d'sirnu aktins mannim uß firdi gutt. To pelnit fohdibu labpraht un ar preeku fanemšchu."

Tahda bij ta nelaimiga jaunekla iſfazzisħana.

Ka f'hi iſfazzisħana nebija bes melleem, to driħs warr atskarri. Jo kas to gan tizzeħs, fa winsħ par to Mikkeli itt neko nemahzeja isteikt, lai gan Mikkeli winsu us sagħħanu Sappi mesħsarg' mahja biji kahrdinajis? Un ka winsħ to fuhrmani nau ap-laupiġijs, to arri newarr tizzeħt.

Tas Mikkeli, ka rahdahs, nebija zits nekla ka weena iſdohħasħana, weena pasafka. Jo Kristjahns newenu pasħu leeżineku ar waħrdu newarreja nosaukt, kas winnu ar Mikkeli kohpā buħtu redsejjis. Gan arri teesa pa wisseem kroħgeem un fchenkeem peħz Mikkela likk jautaħt, bet no Mikkela nebija ne jausmas.

Kristjahns laikam no pasħha eefabkuma biji zer-rejjs, ka tas fuhrmanis pee sagħħanas labpraht winna am palikxhoħt par beedri. Bet ja ta leeta tħalli, tad gan labpraht newarreja wiś tizzeħt, ka Kristjahns to fuhrmani tadeħt ween nosħħawis, ka no ta biħjabs, ka fuhrmanis teesai teiħi kohħot, ko par għibbet sagħħanu no Kristjahna d'sirdejjis. Ka jau fennak' tikk minneħħas: Kristjahnam tik ween wajjadseja leegħees un melloħt, tad teesa winnaħ itt neko nebħħtu warrejji darrriħt, tadeħt ka neħħdu leeżineku kħalt nebija.

Un tè nu meħs pee taħs oħtras jautaħħanas effam atnakħuschi: wai Kristjahns to liħki apsadvi wai ne? Ta biħjabs, ka fuhrmanis to teesai uſdohħoħt, weena patti nebija deesgan speħziga, Kristjahnū pee slepkawibas uſſlubbinah. Bet kad fħai biħjabsħana pheebedrojabs ta kahrofħana, arri fuhrmanu naudu dabbuħt, tad jau driħsal' warr tizzeħt, ka ġehee abbee d'sinnejji deesgan speħzigi biju-fħi, Kristjahnū par slepkawu darrriħt, iħpaħchi kad-egħġume, ka Kristjahns biji apreibis.

Un ka tħalli teesħam bijis, to skaidri no ta warr atskarri, ka winsħ par to allu maffajis, lai gan wairak' bija to zil-veku, kas apħażi, ka tas fuhrmanis tas maffatajjs bijis.

ġehee melli tħalli iſflaidrojami: Kristjahns kaunejħas, neween ka slepkawa, bet arri ka sagħlis atrastis tħalli un laikam arri biħjabs no taħs leelakas fohdibas, ko tas slepkawa dabbu, kas slepkawibu fawneenojis ar sagħħanu un tapeħżi winnaħ wajjadseja il-likfees, itt ka neko no fuhrmanu naudas masumina sinnadams. Tapeħż Kristjahns leelijahs, ka winsħ par to maffatajjs bijis, tad arri nebħħtu warrejji leegħees, ka winsħ, Kristjahns, to pasħu redsejjis, ka tee zitti leeżinekk, prohti ka fuhrmanam nauda bijusti.

Kad wiflu to noti kum labbi eewehro un pahresek, tad laikam gan jatiż, ka tas slepkawa arri tas sagħħis bijis, lai gan uſraħdiżt winnaħ to ne-warreja.

Bet sinnams, apswieħreħt to newarr, ka kahos għarram għajnejis to nau darrijis, itt ka Kristjahns għudrojji.

Tapebz arri semmes teesa Kristjahnu pasuddinaja kā prastu slepkawu, ne wis kā laupitaja-slepkawu.

Kristjahnu aisdzinna us Sibiriju, kur winnam 8 gaddus gruhts darbs bij jastrahda kalmu eekshās metallus rohloht. Kad tee 8 gaddi beigti, tad winnam us wissu muhschu Sibirijas kolonijās japaaleek.

Spreedums bij spreests. Bet pappreessch Kristjahnam paschōs Tehrpatoe pee kauna stabba bij jastahw.

Kad Kristjahnam spreedomu preekschā lassija, tad itt neko nesazzija, tāpat arri kad uj melno ferri bij jakahpj. Tad winnu wedda us tirgus plazzi, kur weerendel stundu bij jastahw pee stabba, kamehr bei-dsoht winnu aisswetta us Sibiriju.

To gan mahte, masino schuhpodama, nebuhtu dohmajusi, ka affinis, zilvelu affinis, tezzeschoht no dehla rohkahm! Kahdas deenas, ja! kahdas stundas preeessch nedarba isdarrishanas tas nelaimigs jauneknells to laikam par traiku buhtu turrejis, kas winnam buhtu fazijis, ka par slepkawu palikshoht, ko uj Sibiriju aissfischoht. Un tomehr peepeschti tas affinains nūns gars winna sirdi bij zehlees un to labbo garru pahrwahrejis.

Kas stahw, tas lai peeluhko, ka nefriht! —

Bes rohkahm.

Tahdu zilvelu bijuschi, kas ar kahju pirksteem rakstijuschi, addijuschi un mahlejuschi. Bet ka zilweks bes rohkahm us fijolehm kā skunstineeks warr spehleht, to lassitaji warrbuht labprahrt negribbehs tizzeht. Un tomehr Leipzigeeschti Wahzsemme nūpat tahdu brihnumu redsejuschi. Ehrmanis Untans, nabaga fohlmeistara dehls, ar sawahm kahjahm to isdarra, ko lihds fchim zilveli ar rohkahm ween mahzejuschi isdarriht. Uj weenu sawadu benki, ko Ehrmanis pats iugudrojis, fijoles gust. Benka preekschā us kreifla spehlmanis sebisch. Ar labbas kahjas pirksteem winsch stihgas ujwelt un fijoles fchimme. Ar kreifas kahjas pirmo un ohtro pirkstu bohgenu welt un spehle.

Kad to eegaume, ka Ehrmanis spehle kā skunstineeks, ka 20 gaddus ween wezs irr un ka preeksch trim gaddeem wehl fahzis, us fijolehm spehleht, tad gan deesgan par tahdu nereditu leetu newarr isbrihnitees.

Tē warram mahzitees, kahdi wehl nepashstami spebki zilvelam peederr, par kurreem winnam pascham nau ne jausmas, lihds kamehr ta waijad si b a winnu uistubbina, schohs spehkus usmiefleht un usmohdinah. Bads mahza strahdah, aufstums mahza tezzeht.

Tē arri sīsnigi warram preezatees, ka zaur Deewa schehlastibu un pascha zilvela weiklibu behdigs liktens par laimigo likteli warr palikt. Ehrmanis nau nekahds noschehlojams zilveli. Winsch ar sawu likteli irr pilnā meerā. Ihpachti par to jauneklis preezajahs, ka zitteem par nastu nau ja-

paleek, bet ka pats fewim maijī warr pelniht. Ka rohkas truhst, ar to winnam nekas nekait, jo winsch jan bes rohkahm dīntmis un to laimi nekad nau bauddijis, kas zilvelam zaure rohkahm teek. Kahjas winnam rohku weetā, kahju pirksti par pirksteem un winsch ar teem wissu isdarra, ko zitti zilveki ar rohkahm un pirksteem. Winsch pats apgehrbjahs un nogehrbjahs, pats masgajahs un kemmejahs, pats ehd un dserr bes kahda valihga. Kad us weesibahm irr un sawu zigari eepihpe, jeb lassijas taffi pee muttes leek, tad gandrihs nemas newarr atskahrst, ka to nedarra wis ar rohkahm, bet ar kahjahm. Kad trihspadsmi gaddus wezs bija, tad plinti panehma, ko par ne-peelahdetu turreja un ar to spehledams fewim eschahwa kreisajā kahjā. Jauneklis irr leels reisotais un labprahrt wissu pasauli gribb apflattih. Divi istizzami waddoni winnam irr lihds. Lai Deewa dōhd, ka gohdigam jauneklam wissur labbi isdohdahs un ka arri papilnam naudas ar sawu spehleschanu samanto. Winsch teescham pelna, ka labbi klahtohs, jo wissu, kas no naudas eenahfschanas atleek, to nabbagu wezzakeem aissstelle us mahjahm.*)

Smeeklu stahstini.

Kahds jauneklis islehja dauds affaras pee sawas tuvas raddineezes kappa, furru nūpat glabbaja. „Apmeerinajes, mihtais behrns!“ teize kahds wezzihits is behrineeku pulka, „to zettu mehs wissi reis staigasim, mett tadeht sawu noskumfchanu pee mal-las!“ „Nedohmajeet wezztehwis, kā tāhs mannas noskumfchanas-affaras, tāhs likfai precka-affaras, kas no mannahm azzim pluhst; nu tak reis wissu baggatibu mantoschu, ko mirreja sawu muhschu krahjuse. Ejsmu winnas weenigs mantineeks!“ tahda bij jaunekta atbilde. — A. A. G. E.

Spirriñsch: Wai dsird, braht, kā tas warr buht, ka dascheem zelta-wihreem, kas gar Mahrtina basnizu Rihgā eebrauz, sirgi tik māsi kā blufas, bet muzzas wesuma tik leelas kā kalus?

Spirriñsch: Tas nahk no ta, ka sirgi pee muzzas par dauds tuwu peejuhgiti; jo sirgu spehks un treknams tadeht sawelkabs ahtri muzzā. Us tahdu wissi paleek muzzas resna, sirgs teews.

Spirriñsch: Kad gan kahdu reis scheem brauzeemeem sirgi pa wissam isdils?

Spirriñsch: Ja; kas warr Deewa likkumam pretti buht. Kad sirgi nodils, tad brauzeji paschi juhgfees preekschā un arri isdehdehs. — J. N.

* Untans nefenn arri Rihgā un Selgawā spehleja.

Atildedams redaktehrs A. Leitan.